

U 22/2026 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslaget till rådets förordning om tillfälligt upphävande av de tullar enligt Gemensamma tulltaxan som avses i artikel 56.2 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013, och om öppnande och förvaltning av autonoma tullkvoter för vissa gödselmedel (*tillfälligt avbrytande av tullar på vissa gödselmedel och på ämnen som används vid tillverkning av dem*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen ett förslag av Europeiska kommissionen till rådets förordning om tillfälligt upphävande av de tullar enligt Gemensamma tulltaxan som avses i artikel 56.2 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013, och om öppnande och förvaltning av autonoma tullkvoter för vissa gödselmedel samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 26 mars 2026

Finansminister Riikka Purra

Specialsakkunnig Upi Talsi

**FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM TILLFÄLLIGT AVBRYTANDE AV
TULLAR PÅ VISSA GÖDSELMEDEL OCH ÄMNEN SOM ANVÄNDS VID
TILLVERKNING AV DEM****1 Bakgrund**

Europeiska kommissionen lade den 20 februari 2026 fram ett förslag till rådets förordning om tillfälligt upphävande av de tullar enligt Gemensamma tulltaxan som avses i artikel 56.2 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013, och om öppnande och förvaltning av autonoma tullkvoter för vissa gödselmedel (COM(2026) 99 final).

Förslaget översänds i enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen till riksdagen så att riksdagen kan ta ställning till det, eftersom det är fråga om ett ärende som hör till Europeiska unionens behörighet och om vilket det annars med stöd av 81 § i grundlagen skulle bestämmas genom lag, eftersom det är ett skatteärende.

2 Förslagets syfte

Syftet med förslaget till förordning är att tillfälligt avbryta (nedan upphäva) de tullar enligt Gemensamma tulltaxan som avses i artikel 56.2 c i förordning (EU) nr 952/2013 på varor som används för att framställa kvävebaserade gödselmedel, på vissa kvävebaserade gödselmedel och på blandningar innehållande kväve, som för närvarande klassificeras enligt nummer 2814 och undernummer 3102 10, 3102 21, 3102 60, 3102 80, 3105 20, 3105 30 och 3105 40 i Kombinerade nomenklaturen (KN), upp till en viss volym av import till unionen.

Målet är att förordningen ska träda i kraft så snart som möjligt.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Priserna på kvävebaserade gödselmedel i unionen ökade kraftigt efter den ryska invasionen av Ukraina, och återhämtningen från pristopparna 2023 och 2024 har endast varit partiell. Dessutom steg priserna på kvävebaserade gödselmedel igen under 2025, och i december 2025 var de 23 procent högre än genomsnittet 2024.

För att minska kostnaderna för unionens producenter av gödselmedel och därigenom minska kostnaderna för unionens jordbrukare och bidra till en lämplig försörjning av livsmedel som produceras i unionen vore det lämpligt att tillfälligt upphäva de tullsatser som är tillämpliga på varor som används för att framställa kvävebaserade gödselmedel, vissa kvävebaserade gödselmedel och blandningar som innehåller kväve, upp till en viss importnivå.

För att öka stabiliteten i försörjningen vore det också lämpligt att utvidga den geografiska omfattningen av importen från icke-förmånsberättigande ursprung, med tanke på att den största delen av importen av de relevanta produkterna utan förmånsberättigande ursprung för närvarande fortfarande har ursprung i Ryska federationen trots de förstärkta tullåtgärderna sedan den 1 juli 2025 gällande vissa gödselmedel av ryskt ursprung. Därmed vore det också lämpligt att utesluta produkter från Ryska federationen och Republiken Belarus från den tullsänkning

som är tillämplig på de öppnade kvoterna, vilket är i överensstämmelse i synnerhet med förordning (EU) nr 1227/2025, i vilken det särskilt fastställs höjda tullar på import av gödselmedel från dessa ursprung, och i enlighet med unionens internationella åtaganden.

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna

Förordningsförslagets rättsliga grund är artikel 31 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). I enlighet med artikel 31 i EUF-fördraget fastställer rådet tullarna enligt Gemensamma tulltaxan med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen. En rådsförordning vore därför det lämpliga instrumentet. Förslaget avser ett område där unionen är ensam behörig. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig.

Statsrådet anser att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom det balanserar de ekonomiska aktörernas kommersiella intressen (producenter av kvävegödselmedel och konsumenter). Enligt förslaget ska tullarna enligt Gemensamma tulltaxan upphävas endast för tullpositionerna på varor som används för framställning av gödselmedel, på vissa kvävebaserade gödselmedel och på blandningar som innehåller kväve, för vilka unionens importberoende är störst, och där en diversifiering bort från Ryska federationen och bort från den befintliga koncentrationen av leverantörer vore avgörande. Dessutom ska upphävandet endast gälla tillfälligt.

5 Förslagets konsekvenser

På grund av ärendets brådskande natur har ingen konsekvensbedömning för åtgärden genomförts. Mot bakgrund av den avsevärt ökade importen av de varor från leverantörer i tredjeländer som används i framställningen av kvävegödselmedel, vilket förvärrats av den nödsituation som Ryska federationens – tidigare den största leverantören av kvävegödselmedel till EU – invasion av Ukraina orsakat, är det viktigt att förordningen träder i kraft så snart som möjligt för att främja diversifieringen av försörjningen av de varor som krävs för framställning av gödselmedel, och en minskning av produktionskostnaderna inför den kommande planterings-/såddsäsongen. Den föreslagna åtgärden förväntas emellertid ändra profilen för leverantörer av kvävegödselmedel och vissa kvävebaserade gödselmedel till unionen och bidra till en diversifiering bort från Ryska federationen och från den befintliga koncentrationen av leverantörer.

Enligt den finansieringsöversikt som bifogats utkastet till förslag kommer förslaget inte att påverka unionens utgifter, men däremot nog inkomsterna. Icke uttagna tullar som motsvarar det tillfälliga upphävandet kommer att uppgå till cirka 59,5 miljoner euro för åtgärdens 12 månaders tillämpningsperiod. Åtgärdens varaktighet är en period på ett år, fram till mitten av 2027. Den negativa effekten på unionsbudgetens traditionella egna medel uppgår till 44,7 miljoner euro (dvs. 75 procent av det totala beloppet). Förlusten av traditionella egna medel kommer att kompenseras genom medlemsstaternas BNI-baserade egna medel. De ekonomiska konsekvenserna för Finlands del beror även på hur stora mängder av produkten i fråga Finland importerar. Medlemsstaterna får behålla 25 procent av tullarna i uppbördsprovision.

6 Förslagets förhållande till grundlagen och till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Statsrådet anser inte att förslaget strider mot Finlands grundlag eller de konventioner om grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter som är bindande för Finland.

7 Ålands behörighet

Ärendet omfattas inte av landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

8 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Europeiska unionens råd började behandla ärendet den 6 mars 2026. För närvarande saknas kännedom om andra medlemsstaters ståndpunkter. Målet är att förslaget ska antas av rådet i april 2026.

9 Nationell behandling av förslaget

Ärendet har beretts vid finansministeriet i samarbete med Tullen och samordnats i ett skriftligt förfarande i sektion EU5 (tulltekniska frågor) som upphörde den 13 mars 2026.

10 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att förslaget kan antas.